

Verkondiging

Gemeente in de Heer Jezus Christus,

Vandaag dopen wij Jet. En natuurlijk, al doe ik mijn best en behoort ik tot dat slag predikanten die graag met veel nattigheid doopt. Het Doopvont van de Thomaskerk is bij lange na geen Jordaan, laat staan een Rietzee waardoor het volk van God richting bevrijding gaat. Het staat wel voor die zee, dat water, die chaos waardoor Jet zal gaan. Maar ook waarin haar naam niet ten onder zal gaan en wij Jet weer in veilige handen terugontvangen. Het is een spel. Maar wel een heilig spel. Een bloedserieus spel. Dat is een beetje de ellende van volwassen worden. Dan verlies je dat vermogen. Het vermogen tot spelen. De toegang tot de fantasie. Maar misschien moet ik dat niet tegen jullie zeggen, Samuel en Lotte. Want als je iets terugvindt als je een kind krijgt, is het precies dat. De sleutel tot de verbeelding. Het vermogen tot spelen. Als je het al niet deed, dan gaat dat nu zeker gebeuren. Je inspecteert samen met haar de monsters onder het bed. We controleren de knuffels en wensen ze één voor één welterusten. We zingen samen een liedje op de muziek van het mobiel boven het bed. We laten het lichtje aan. Dat lichtje. Geen ander lichtje. En nu nog niet natuurlijk, maar op een zeker moment zitten wij in prinsessenjurk, geheel naar eigen inzicht opgemaakt door je dochter, uit speelgoedkopjes zogenaamde thee te drinken. Ja, ook jij, Samuel!

Een korte tijd is de verbeelding aan de macht. Tot dat onvermijdelijke moment dat de juf je erop wijst dat luchten echt blauw zijn en de bomen groen en dat een kind zo tekenen moet. Dat is de poort naar

spreadsheets en prognoses waaruit voor verreweg de meeste mensen hun leven voortaan zal bestaan.

Toch zijn er zo van die plekken waar het spel nooit ophoudt. Ik blijf altijd maar een beetje hopen dat dit thuis nooit helemaal verloren gaat. In ieder geval is de kerk zo'n plek waar wij tenminste elke zondag dit heilige spel spelen. 'En toen was dit Doopvont de Jordaan, de Rietzee! En toen was Jet zomaar iemand van het volk van God dat dwars door die dreigende machten, droogvoets veiligheid vond. En toen leefden we nog lang en gelukkig, ook al was het maar voor even.

Maar, zoals iedere ouder weet of weldra weten zal: om te kunnen blijven spelen, heb je wel een boek nodig. Dat mag voorlopig even een boek zijn om in te bijten - het is overigens altijd goed om dat te doen, het is zelfs een bijbels devies: eet dit boek op. Maar het is goed als je fantasie, de nodiging tot spel, gewekt wordt door verhalen. Laten dat beslist de verhalen van Dribbel zijn of van Dikkie Dik. Maar vlak ook niet de verhalen van de bijbel uit. De verhalen waarbij wij leven en waaromheen wij Jet zullen dopen. Een verhaal zoals wij lezen.

Eerder al hebben wij met elkaar vastgesteld dat het boek Jozua niet verteld hoe het allemaal echt is gebeurd. Het boek Jozua wordt in de traditie tot de profetische geschiedenis gerekend. Het wil dus niet vertellen wat er is gebeurd. Het wil vooral vertellen wat er gebeuren moet. Het boek kijkt naar de werkelijkheid met andere ogen. Het kijkt naar de werkelijkheid met de ogen van hoop en vertrouwen. En dan zie je de dingen ook letterlijk anders. Want met volwassen ogen vraag je je toch een paar dingen af. We lezen over de doortocht, de overtocht van het volk van God over de Jordaan. En dat wordt tamelijk heroïsch

beschreven. Maar allereerst is de Jordaan natuurlijk geen grensrivier maar stroomt middenin het beloofde land. En ten tweede zijn vlak daarvoor de twee verkenners van de stad Jericho vrij probleemloos via de Jordaan teruggekeerd naar Jozua en zijn manschappen, dus zo heel lastig kan deze oversteek niet zijn. Het is duidelijk dat een heel ander verhaal verteld wil worden zoals dat eigenlijk altijd in de bijbel structureel het geval is. De schrijvers willen ons ergens anders hebben. Eigenlijk willen we ons weer helemaal terug in den beginne hebben, toen de wateren moesten wijken omdat God dat wilde en zo het leven mogelijk werd en de aarde zich opende voor de mensen. Maar in ieder geval willen de schrijvers ons weer terug hebben bij hoe die bevrijdingsgeschiedenis van God en mens ook alweer begon: bij de doortocht dwars door de Schelfzee onder leiding van Mozes. De hoofdstukken drie en vier van het boek Jozua zou je kunnen beschouwen als een soort *reenactment*, een soort herneming van die gebeurtenis, nu onder de leiding van de opvolger van Mozes, van Jozua. Van wie ook verteld wordt dat hij vanaf nu met eenzelfde soort gezag is bekleed als ooit Mozes. Daarom - al zeggen de bijbelschrijver er nog ergens braaf bij dat het oogsttijd was en er daarom wat meer water was dan anders - daarom verandert een op zich braaf riviertje in een dam van water dat tot stilstand komt, zodat het volk daar doorheen naar het droge kan gaan. Zoals ooit het land droogviel toen God de wateren scheidde. Grappig is overigens dat de Jordaan zoiets betekent als de 'naar beneden stromer'. Dat is wat nogal eens met mensen gebeurt, dat ze naar beneden gehaald worden, dat ze met de stroom meegaan die hen overspoelt. Dat wordt voor even stopgezet. Dat kunnen wij mensen niet, al willen wij het nog zo graag. Maar waar Gods wil is, daar is blijkbaar wel een wet. Dat tart de natuurwetten.

De bijbelschrijvers leven dus in dezelfde werkelijkheid als u en ik. Maar zij bezien die met andere ogen en zij willen eigenlijk dat u en ik die werkelijkheid nu ook met andere ogen gaan bezien. Met hoopvolle ogen. Als mensen die iets van deze bevrijding aan den lijve hebben ervaren. Maar dat spreekt blijkbaar niet vanzelf. Daarvoor moet je wel iets doen. Daarvoor moet je bereid zijn het spel te spelen dat je steeds weer dreigt te vergeten.

Want uit alles blijkt dat het volk van God het spelen is verleerd. Zij beziet de werkelijkheid zoals die is en niet meer zoals deze zou moeten zijn. Precies dat moet ze weer geleerd worden. En zo legt Jozua het volk nieuwe spelregels op.

Ze waren het vergeten. Het boek Jozua komt zelf met een plausibele verklaring: de generatie die de bevrijding uit Egypte nog aan den lijve had meegemaakt, is er niet meer. Die is gestorven in de woestijn. De generatie die in het beloofde land aankomt, weet van niets. Zij moeten deelgenoot worden van die bevrijding. Zij moeten erin betrokken worden. Maar hoe doe je dat als je het zelf niet hebt meegemaakt? Nou ja, je speelt het na. Maar je speelt het na in volle ernst. Zoals het ook gaat, als je echt met elkaar speelt. Alsof het werkelijk zo is. En dan is dat riviertje de doodszeë die weer van wijken weet. Dan was jij Cruijff en ik was Neeskens, en dan wonnen we toch de wereldcup!

Jozua zet de werkelijkheid naar zijn hand. Of liever gezegd: naar de hand van God en hij neemt zijn volk daarin mee. En dat doe je dus door het volk in die geschiedenis te betrekken. Door ze er deelgenoot van te maken. Door ze door de rivier te doen trekken. Door je kind te laten dopen.

En nu weet ze nog van niets. Dat is prima. Want het is nu ook meer jouw eigen beslissing om je kind te laten dopen. Lotte heeft dat ontdekt als iets wat echt bij Samuel hoort: zijn haast vanzelfsprekende betrokkenheid bij de kerk. En Lotte heeft gaandeweg steeds meer gevoel en affiniteit gekregen waar de gemeente voor staat. En als ze een keer juridisch advies nodig hebben, is ze ook de beroerdste niet. Samen willen ze staan voor de gastvrijheid die nu al deel uitmaakt van hun huishouden waardoor je als vanzelfsprekend ook je buren helpt en dingen voor ze doet. En in die sfeer willen zij Jet groot brengen. En natuurlijk niet uitsluitend, maar die levenshouding heeft wel degelijk te maken met waar je wilt dat Jet toe behoort.

Gaandeweg willen jullie dat Jet eigen maken. Maar hoe doe je dat? Voor een nieuwe generatie die deze weg en deze geschiedenis nog niet kent? Je zou kunnen zeggen dat dit hoofdstuk daar een sublieme orthopedagogische aanwijzing voor geeft: 'Als je kind je vraagt'. Jozua richt een monument op. Hij laat de twaalf stammen van Israël twaalf stenen uit de Jordaan oprichten als een heiligdom in Gilgal. Ongetwijfeld bestond dat heiligdom al veel langer. Als een soort Stonehenge, gewijd aan heel andere goden. Opnieuw, dat is de werkelijkheid. Zoals Gilgal ook iets betekent als wervelstorm, verwarring en zoals de Jordaan de naar beneden haler betekent. Maar ook weer opnieuw: je legt je niet neer bij deze werkelijkheid die inderdaad chaotisch is en mensen naar beneden haalt. Maar je geeft deze werkelijkheid een nieuwe, een veel hoopvoller betekenis. Als je kind je vraagt, wat betekent deze werkelijkheid om ons heen? Dan nodig je haar uit voor een spel. Dan zul je haar zeggen dat de chaoswateren haar niet gekregen hebben maar dat zij in de veilige handen is van die God die hemel en aarde gemaakt

heeft, de wateren hun plaats heeft toegewezen zodat niemand ons kan krijgen. Je wijst samen met je kind de dingen aan die je vertrouwen geven. Inderdaad, het lichtje dat aan blijft, de Doopkaars die je op haar Doopdag brandt waarvoor de monstrueuze werkelijkheid, te beginnen bij de monsters onder het bed, op de vlucht slaan. Dat ga je vertellen als je kind ernaar vraagt.

Vandaag spelen wij dit heilige spel. Vroeg of later door het water, iets dichter bij het geheim. En toen waren wij in Gods hand. En toen kon ons niets gebeuren. En toen leefden wij. Nog lang en gelukkig.

Amen.